

Sediul materiei: art. 8-14 C. pen.

I. APLICAREA LEGII PENALE ROMÂNE FAPECTELOR SĂVÂRȘITE PE TERITORIUL ȚĂRII

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) *Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.*

(2) *Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.*

(3) *Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.*

(4) *Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.*

Noțiune – principiul teritorialității: legea penală română se aplică acelor infracțiuni săvârșite pe teritoriul României.

⇒ Teritoriu:

- ❖ întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat și
- ❖ navă sub pavilion românesc ori aeronavă înmatriculată în România.

⇒ Aplicare:

- ❖ legea penală română se aplică dacă pe teritoriul român **s-a efectuat un act de executare, instigare sau complicitate** – inclusiv în cazul infracțiunilor continue, continuate sau complexe;
- ❖ legea penală română se aplică dacă pe teritoriul român **s-a produs rezultatul infracțiunii**, chiar în parte – teoria ubicuității;
- ❖ legea penală română se aplică și **persoanelor fizice/juridice străine** pentru infracțiunile săvârșite pe teritoriul României.

NB

În cazul **infracțiunii de obicei**, pentru a fi aplicabilă legea română este necesar ca din actele de executare săvârșite pe teritoriul țării sau pe respectiva navă sau aeronavă să rezulte obișnuința.

⇒ Excepții (decurg din tratatele internaționale la care România este parte):

- ❖ infracțiunile săvârșite de persoanele care beneficiază de imunitate de jurisdicție penală;

- ❖ infracțiunile săvârșite în sediile misiunilor diplomatice străine;
- ❖ infracțiunile săvârșite la bordul navelor sau aeronavelor militare sau guvernamentale străine aflate pe teritoriul României;
- ❖ infracțiunile săvârșite la bordul navelor sau aeronavelor comerciale străine aflate în trecere prin marea teritorială română, dacă:
 - infracțiunea a fost săvârșită de un cetățean român sau de o persoană fără cetățenie care are domiciliul pe teritoriul României;
 - infracțiunea este îndreptată împotriva intereselor României sau împotriva unui cetățean român ori a unei persoane rezidente pe teritoriul României;
 - infracțiunea este de natură să tulbure ordinea și liniștea publică în țară sau ordinea în marea teritorială;
 - exercitarea jurisdicției române este necesară pentru reprimarea traficului ilicit de stupefiante sau de substanțe psihotrope;
 - asistența autorităților române a fost cerută, în scris, de căpitanul navei ori de un agent diplomatic sau un funcționar consular al statului al cărui pavilion îl arborează nava.

NB

În cazul infracțiunilor săvârșite la bordul navelor sau aeronavelor comerciale aflate în porturile sau aeroporturile românești se va aplica legea română.

II. APLICAREA LEGII PENALE ROMÂNE FAPTELOR SĂVÂRȘITE ÎN AFARA TERITORIULUI ȚĂRII

1. Principiul personalității

Art. 9. Personalitatea legii penale. (1) *Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.*

(2) *În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.*

(3) *Punerea în mișcarea a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul în care procurorul poate emite autorizarea este de până la 30 de zile de la data solicitării autorizării și poate fi prelungit, în condițiile legii, fără ca durata totală să depășească 180 de zile.*

Noțiune – legea penală română se poate aplica infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau o persoană juridică română, cu respectarea anumitor condiții.

⇒ Condiții

1. Prima ipoteză:

- ❖ infracțiunea să fie săvârșită în întregime în afara teritoriului țării;
- ❖ pedeapsa aplicabilă să fie detențiune pe viață sau închisoarea mai mare de 10 ani;
- ❖ fapta săvârșită să constituie infracțiune conform legii române;
- ❖ infractorul să fie cetățean român sau persoană juridică română în momentul săvârșirii infracțiunii;
- ❖ tratatele internaționale la care România este parte să nu prevadă altă modalitate de soluționare.

2. A doua ipoteză:

- ❖ infracțiunea să fie săvârșită în afara teritoriului țării;
- ❖ pedeapsa aplicabilă să fie amenda sau închisoarea de cel mult 10 ani;
- ❖ fapta să fie incriminată atât de legea română, cât și de legea statului unde a fost săvârșită;
- ❖ infractorul să fie cetățean român sau persoană juridică română în momentul săvârșirii infracțiunii;
- ❖ tratatele internaționale la care România este parte să nu prevadă altă modalitate de soluționare.

2. Principiul realității

Art. 10. Realitatea legii penale. (1) *Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.*

(2) *Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis.*

Noțiune – legea penală română se poate aplica infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, cu respectarea anumitor condiții.

⇒ Condiții

- ❖ infracțiunea să fie săvârșită în întregime în afara țării;
- ❖ subiectul pasiv al infracțiunii să fie statul român, un cetățean român (în cazul infracțiunilor contra persoanei) sau o persoană juridică română;

Dacă până la pronunțarea unei hotărâri definitive victima pierde cetățenia română sau calitatea de persoană juridică română, nu se va mai putea aplica legea penală română în temeiul principiului realității.

- ❖ fapta săvârșită să fie incriminată de legea penală română;
- ❖ infractorul să fie cetățean străin sau apatrid la data comiterii infracțiunii;

Condiția nu este îndeplinită de persoana juridică străină.

- ❖ tratatele internaționale la care România este parte să nu prevadă altă modalitate de soluționare.

Persoanele străine care beneficiază de imunitate jurisdicțională nu vor putea fi trase la răspundere nici potrivit principiului realității.

3. Principiul universalității

Art. 11. Universalitatea legii penale. (1) *Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:*

- a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;*
- b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.*

(2) *Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.*

(3) *Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.*

☞ Condiții:

- ❖ infracțiunea să fie comisă în afara teritoriului țării;
- ❖ pentru infracțiunea săvârșită să nu fie aplicabilă legea penală română în temeiul principiului realității (să nu fie o infracțiune contra statului, a unui cetățean român sau a unei persoane juridice române);
- ❖ fapta comisă să fie incriminată de legea penală română;
- ❖ statul să își fi asumat printr-un tratat internațional obligația de a reprima fapta săvârșită (prima ipoteză) sau să se fi cerut extrădarea sau predarea infractorului, iar aceasta să fi fost refuzată (a doua ipoteză);
- ❖ infractorul să fie cetățean străin sau apatrid;

Condiția nu este îndeplinită de persoana juridică străină.

- ❖ infractorul să se afle de bunăvoie pe teritoriul României;
- ❖ tratatele internaționale la care România este parte să nu prevadă altă modalitate de soluționare.

Persoanele străine care beneficiază de imunitate jurisdicțională nu vor putea fi trase la răspundere nici potrivit principiului realității.

4. Extrădarea

Art. 14. Extrădarea. (1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii.

- instituție constituțională;
- este reglementată în detaliu în Titlul II – „Extrădarea” și Titlul III – „Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Deciziei-cadru nr. 2002/584/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre” din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.